

OBRAZLOŽITEV

Predlagan **Sklep o pogojih za organizacijo in izvedbo festivalov ob Sotočju v letu 2023** prinaša pogoje in omejitve rabe prostora na območju ob sotočju rek Soče in Tolminke (v nadaljnjem besedilu: Sotočje) v povezavi z organizacijo in izvedbo festivalskih dogodkov na tem prostoru v letu 2023. Gre za vzpostavitev festivalskega režima, ki ga bo občinska uprava Občine Tolmin upoštevala pri sklepanju pogodb in izdaji dovoljenj organizatorjem festivalov, ki jih bodo slednji potrebovali v postopku izdaje upravnega dovoljenja za organizacijo in izvedbo posameznega festivala na območju Sotočja v letu 2023. Primerjalno na festivalski model, dogovorjen za leto 2022, organizatorjem festivalov prinaša dodatne smernice, vezane na prostorsko umeščanje in velikostno zasnovo festivalov, kar posledično usmerja promocijske kampanje ter nenazadnje uokvirja prodajo kart za obisk festivalov, načrtovanih v letu 2023. Ocenjujemo, da je dogovor, ki izhaja iz predlaganega sklepa o smernicah festivalskega režima ob Sotočju v letu 2023, ta trenutek, tik pred začetkom letošnje festivalske sezone, ko prodaja kart zainteresiranim obiskovalcem festivalov ob Sotočju v letu 2023 še ni stekla, še mogoč.

Predlagan festivalski model za leto 2023 cilja korak bližje k celostnemu in trajnostnemu upravljanju območja ob Sotočju, na način, ki bo v čim večji meri upošteval interese lokalnega prebivalstva, deležnikov tega prostora ter številna varovanja, ki jim je ta edinstvena lokacija podrejena. Hkrati sledi tudi konceptu razvoja Sotočja, kot ga predlaga Delovna skupina za oblikovanje smernic Sotočja, ki gre v smer razbremenjevanja območja neposredno ob Sotočju s pomikom festivalskega dogajanja na plato ob tamkajšnjem centralnem objektu.

1. VELJAVNE SMERNICE ZA ORGANIZACIJO IN IZVEDBO FESTIVALOV NA OBMOČJU SOTOČJA V LETU 2022

Občinski svet Občine Tolmin (v nadaljnjem besedilu: občinski svet) je na 27. seji dne 29. marca 2022 potrdil **Sklep o pogojih za organizacijo in izvedbo festivalov ob Sotočju v letu 2022**, s katerim je določil usmeritve festivalskemu režimu ob Sotočju za letošnjo sezono ter način nadzora nad izvrševanjem le-teh.

Da je festivalski režim ob Sotočju v letu 2022 kompromisna rešitev, upoštevajoč javne interese lokalnega okolja in poslovne interese organizatorjev festivalov, še zlasti pa nekatere predpostavke, ki jih tri mesece pred začetkom festivalske sezone ni bilo moč spregledati ali jih zaobiti, dokazuje odmik od s strani občinske uprave in župana izhodiščno predlaganih pogojev in omejitev za organizacijo in izvedbo festivalov v letu 2022 in pomik k s strani občinskega sveta sprejeti rešitvi, ki skorajda v celoti upošteva interese organizatorjev festivalov.

Občinskemu svetu predlagan sklep je v delu pogojev za organizacijo in izvedbo festivalov ob Sotočju v letu 2022 namreč glasil:

- 1. del območja ob Sotočju, ki se nahaja na zemljiščih s parcelnimi številkami 1255 in 1257 k. o. Tolmin, se v celoti izvzame iz prostora, namenjenega organizaciji in izvedbi festivala;*
- 2. v času trajanja organizacije in izvedbe festivala se zagotavlja prost dostop do območja iz prejšnje točke in do Nemške kostnice ter pietetni odmik od pokopališča v Tolminu dolžine najmanj 25 metrov;*
- 3. glasbeni program festivala na zunanjih odrih se odvija največ osem ur dnevno in se zaključi najkasneje ob 1.00 naslednjega dne;*
- 4. v letu 2022 se na območju ob Sotočju organizira in izvede največ šest tradicionalnih festivalov.*

Na podlagi sklepov, ki sta jih občinskemu svetu predlagala odbor za kmetijstvo, turizem in razvoj podeželja ter odbor za okolje in prostor, ter upoštevajoč predpostavke, ki jih po mnenju organizatorjev festivalov tedaj za festivalsko sezono 2022 zaradi promocijsko-oglaševalskih kampanj in prodaje festivalskih kart v teku ni bilo mogoče več predrugačiti (že določeno število festivalov, že določeno število obiskovalcev festivalov, že napovedani časovni termini trajanja

festivalov, že oglaševana prostorska umestitev festivalskega prostora ...), je občinski svet predlagane pogoje za organizacijo in izvedbo festivalov ob Sotočju v letu **2022 delno preoblikoval in sprejel v obliki kot sledi:**

- 1. v času trajanja organizacije in izvedbe festivala se od 6.00 do 18.00 zagotavlja prost dostop do območja ob Sotočju, ki se nahaja na zemljiščih s parcelnimi številkami 1255 in 1257 k. o. Tolmin, časovno neomejen prost dostop do Nemške kostnice in pietetni odmik od pokopališča v Tolminu dolžine najmanj 50 metrov;**
- 2. glasbeni program festivala na zunanjih odrih se odvija največ osem ur dnevno in se zaključi najkasneje ob 1.00 naslednjega dne;**
- 3. v letu 2022 se na območju ob Sotočju organizira in izvede največ šest tradicionalnih festivalov.**

Za lažje razumevanje predlaganega festivalskega modela za leto 2023 osvežimo spomin s preletom razlogov, ki so sooblikovali končno odločitev o festivalskem konceptu ob Sotočju v letu 2022.

Za nosilce festivalov v letu 2022 je bil:

- predlagan izvzem območja neposredno ob Sotočju iz festivalskega prizorišča nesprejemljiv, saj predstavlja Sotočje nekaterim osrednje, večini pa del festivalskega prizorišča, na katerem so gradile in še gradijo marketinške kampanje festivalov v letu 2022. Izvzem Sotočja iz festivalskega prostora bi organizatorjem festivalov povzročil neobvladljive logistične težave in poslovno škodo. Spričo naštetih okoliščin se je v letu 2022 območje neposredno ob Sotočju (*zemljišči s parcelnimi številkami 1255 in 1257 k. o. Tolmin*) ohranilo kot sestavni del festivalskega prizorišča;
- predlagano časovno neomejeno zagotavljanje prostega dostopa do Sotočja in Nemške kostnice tudi v času festivalov sicer sprejemljivo, ključna dilema ali izziv pa je seveda bil, kako prosto dostopnost Sotočja operativno izvesti tudi v praksi, upošteva da je festivalski prostor, torej tudi območje Sotočja, v festivalskih dneh varovano območje, ki zahteva stroge varnostne ukrepe in zanj izdelan varnostni načrt predpostavlja prisotnost zgolj festivalskih obiskovalcev. Ker je s strani organizatorjev festivalov predlagana selekcija pri zagotavljanju prostega dostopa do Sotočja zgolj domačinom, kot tudi gostom, nastanjenih pri lokalnih turističnih ponudnikih, ustavno nedopustna, je bila sprejeta kompromisna rešitev, da se v festivalskih dneh prost dostop do Sotočja zagotavlja v času dneva, in sicer od 6.00 zjutraj do 18.00 zvečer, medtem ko ostaja dostop do Nemške kostnice časovno neomejen;
- krašanje glasbenega programa letošnjih festivalov na z naše strani prvotno predlagano največ do polnoči je za organizatorje festivalov nesprejemljivo zaradi letos že oblikovanih in z glasbenimi izvajalci dogovorjenih programov, zato smo ta vidik upoštevali tako, da smo zatem predlagali zaključek vsakršnega glasbenega programa na odprtem ob eni uri ponoči, kar je sicer uro manj od preteklih festivalskih sezon, z izjemo leta 2021, ko je bil ta časovni okvir v praksi že preizkušan. S to časovno omejitvijo glasbenega programa na zunanjih odrih na največ 1.00 naslednjega dne se organizatorji festivalov strinjajo, pri čemer jim Občina Tolmin omogoča uporabo poslovnega objekta (tudi) z namenom, da lahko festivalski program po zaključku na odprtem nadaljujejo v zaprtem prostoru;
- se pa organizatorji festivalov seveda strinjajo tudi s predlagano omejitvijo, da se letos ob Sotočju izvede šest tradicionalnih festivalov, pri čemer festival razumemo kot dvo ali več dnevni prireditveni dogodek, ki povzroča onesnaževanje okolja s hrupom. S tem dajemo možnost izvedbam drugih dogodkov ob Sotočju, ki so nehrupnega značaja.

Veljavni sklep torej naslavlja le leto 2022 in še ne predstavlja daljnosežnih in vseobsežnih smernic festivalskega koncepta, a ne glede na to nakazuje smer, h kateri bodo dogovori med deležniki tega prostora in lokalnim okoljem v prihodnje najverjetneje težili.

2. PREDLAGANE SMERNICE ZA ORGANIZACIJO IN IZVEDBO FESTIVALOV NA OBMOČJU SOTOČJA V LETU 2023

Občina Tolmin se kot nova lastnica centralnega objekta na območju ob Sotočju pripravlja na ureditev tega območja. V ta namen je v letu 2021 osnovala delovno skupino, ki je s pomočjo zunanjih izvajalcev pripravila konceptualni predlog razvoja Sotočja. V okviru priprav le-tega je bila izvedena vrsta intervjujev s ključnimi deležniki območja ob Sotočju, tj. z lastniki tamkajšnjih zemljišč, s ključnimi ponudniki na vplivnem območju festivalov, z zavodom Turizem Dolina Soče, s Krajevno skupnostjo Tolmin in z vsemi organizatorji festivalov. Iz intervjujev izhajajo jasni izzivi, ki jih s predlaganim sklepom o pogojih za usmerjanje festivalov ob Sotočju v festivalski sezoni 2023 skušamo udejaniti.

Vsem sogovornikom, razen organizatorjem festivalov, ki Sotočje razumejo kot del svoje infrastrukture, je nesprejemljivo, da je dostop do Sotočja v konici turistične sezone, ko so šolske počitnice in ko je v Tolminu tudi veliko drugih obiskovalcev, zaprt. Lanskoletna izvedba MetalDays festivala, ki Sotočja ni uporabljal za namen festivalskega prizorišča kaže, da ta za Tolmince zelo pomembna lokacija ni usodnega pomena za organizacijo in izvedbo festivalov, zato je pričakovanje, da se **festivalsko dogajanje organizira na način, da je območje neposredno ob Sotočju izvzeto iz festivalskega prizorišča ter je posledično dostop do Sotočja (in do Nemške kostnice) časovno neomejen in prosto odprt vsem, upravičeno.**

Upošteva se, da območje ob Sotočju – z izjemo festivala MetalDays, ki že v letu 2021, enako tudi v letu 2022, območja neposredno ob Sotočju ne vključuje v prostor, namenjen izvedbi festivala – predstavlja nekaterim osrednje festivalsko prizorišče, drugim pa del festivalskega prizorišča za izvedbo spremljajočih aktivnosti, ki so sestavni del festivalske ponudbe, predstavlja območje ob Sotočju v času trajanja festivalov varovano območje, za katerega so organizatorji dolžni zagotoviti varovanje (potapljači za reševanje iz vode, medicinsko osebje...), pri čemer je varnostni načrt in z njim zahtevan obseg varovanja (število varnostnikov) vezan (le) na obiskovalce festivala, ne pa tudi na druge obiskovalce Sotočja. Skrb organizatorjev festivalov, da prosto odprtje območja ob Sotočju za vse obiskovalce intenzivira naslednje probleme:

- povečan vnos prepovedanih substanc (droge ...) in predmetov (steklovina, orožje, noži ...) na festivalsko območje, s čimer ustrezno se ogrozi varnost za udeležence festivalov kot tudi za vse ostale obiskovalce tega območja;
- brez nadzora in časovne omejitve prisotnosti nefestivalskih obiskovalcev na območju ob Sotočju bodo slednji lahko brez plačila deležni koncertne glasbene ponudbe;
- večje število obiskovalcev zahteva dodatne prostore za kampiranje, parkiranje oziroma poveča možnosti za kršitve iz tega naslova;

razumemo in se z njo strinjamo, zato menimo, da sta **prosta dostopnost Sotočja in festivalsko dogajanje na tem prostoru nezdržljivi kategoriji.**

S prostim dostopom do Sotočja se v času festivalskih dni odpira tudi problem **zagotavljanja gostinske ponudbe obiskovalcem Sotočja v tamkajšnjem premičnem gostinskem baru.** Želja lokalne skupnosti, enako tudi omenjene delovne skupine, ki se je ukvarjala z oblikovanjem smernic razvoja Sotočja, namreč je, da se ta ponudba, skupaj s programsko ponudbo, orientirano v smer trajnostnega turizma, ohrani in razvija ter je v času turistične sezone vsakodnevno omogočena in dostopna vsem obiskovalcem Sotočja.

Ker na podlagi dosedanje prakse ocenjujemo, da je zagotavljanje prostega, časovno neomejenega in varnega dostopa do Sotočja vsem, ne le obiskovalcem festivalov, in tamkajšnje ponudbe

premičnega gostinskega bara vsak dan, ne le izven festivalskih dni, praktično neizvedljivo, v kolikor je del območja neposredno ob Sotočju v funkciji (dela) prizorišča festivalov, predlagamo, da se ta **del Sotočja** (zemljišča s parc. št. 1255 in 1257 k. o. Tolmin) **izvzame iz prostora, namenjenega organizaciji in izvedbi festivalov v letu 2023. S tem omogočamo časovno neomejen dostop in varno bivanje ob Sotočju vsem in vsak dan.**

Ob upoštevanju dejstva, da je bil festivalski prostor najmnogičnejšega festivala MetalDays v letu 2021, enako bo tudi letos, organiziran brez rabe prostora neposredno ob Sotočju, menimo, da je tovrsten koncept izvedljiv tudi v primerih ostalih festivalov.

Festivali so Tolminu prinesli veliko prepoznavnost, nedvomno so pospešili razvoj turizma v občini Tolmin in ga postavili na svetovni turistični zemljevid. Danes se v občini Tolmin uspešno razvijajo tudi drugi programi in druge oblike turizma, vse več v strukturi obiskovalcev je tistih, ki našo dolino obiščejo zaradi miru in narave, zato festivale doživljajo kot motnjo. Ponudniki na vzhodni strani festivalskega prizorišča, ki je festivalom najbolj izpostavljeno (Poljubinj, Prapetno) ocenjujejo, da zaradi festivalov izgubljajo obiskovalce, saj svojim gostom ne morejo izpolniti obljubljenih ponudb in posledično festivalom nasprotujejo. Predlagani **zaključek glasbenega programa festivalov na zunanjih odrih najkasneje ob 1.00 naslednjega dne** pomeni korak v smeri olajšanja situacije ponudnikom na problematičnem območju, ki izvedbe festivalov ne bi smel ogroziti. Festivalski program se nato preseli v notranjost (v centralni poslovni objekt Občine Tolmin, ki ga le-ta ob izraženem interesu oddaja v uporabo za potrebe organizacije in izvedbe festivalov). Ta za eno uro krajši zunanji programski koncept, primerjalno na pretekle festivalske sezone (z izjemo leta 2020, ko zaradi epidemije COVID-19 festivali niso bili izpeljani), je bil namreč udejanjan že v letu 2021, poleg tega je časovno skladen z že postavljenim programskim konceptom festivalov v letu 2022. Za festivalsko leto 2023 v tem delu zato ne predlagamo sprememb.

Ob dejstvu, da so bile v času oblikovanja festivalskih smernic za leto 2022 za dva največja v letu 2022 napovedana večdnevna tradicionalna festivala na območju Sotočja karte že razprodane, za ostale štiri festivale pa v prodaji, glasbeni in spremljajoči festivalski programi pa že izoblikovani in promocijsko oglaševani, bi omejevanje festivalov v smislu najvišjega dopustnega števila obiskovalcev posameznega festivala od organizatorjev festivalov zahtevalo ad-hoc spremembo poslovnega modela festivalov, jim povzročilo poslovno škodo, lahko celo ogrozilo izvedbo festivala, saj pričakovani festivalski gostovi ne bi mogli izpolniti v ponujeni in/ali že dogovorjeni obliki. Posledično o omejitvah festivalskega obiska za festivalske zgodbe v letu 2022 nismo razmišljali, napovedali pa smo, da bodo te predmet oblikovanja smernic za določitev festivalskega koncepta v letu 2023 in nadaljnjih letih. Za leto 2022 vsled temu omejujemo le **število festivalov na območju Sotočja, in sicer na največ šest tradicionalnih festivalov**. Ker v tem trenutku za festivalsko leto 2023 festivalske karte še niso v prodaji, predlagamo, da se poleg omejitve dopustnega števila festivalov – enako kot leta 2022 na šest tradicionalnih festivalov – **omeji tudi število obiskovalcev festivalov, in sicer na način, da je dopustno število obiskovalcev festivala največ 5.000 obiskovalcev na posamezen dan trajanja festivala**. Pri tem velja opozoriti, da število dnevniških obiskovalcev festivala ni enoznačno številu prodanih kart, saj se karte prodajajo ne le za celotno trajanje festivala, temveč tudi za krajše, celo enodnevne termine, poleg tega pa se med obiskovalce festivala poleg obiskovalcev s kupljeno festivalsko karto všteto tudi drugi prisotni na festivalskem prizorišču (VIP obiskovalci ...). Večino tolminskih festivalov obišče manj kot 5.000 obiskovalcev. Edini festival, ki izstopa, je MetalDays, ki pa zaradi gradnje obvoznice meni, da mu ta pobere veliko potrebnega prostora, zato ima v Tolminu željo ostati s programom dimenzije 5.000 obiskovalcev. Skozi intervjuje in tudi skozi anketo, ki jo je med prebivalci v sklopu priprav na nov občinski razvojni program izpeljal PRC močno izstopa zahteva, da je dogajanje ob Sotočju potrebno uskladiti z zelenimi trendi in nosilno kapaciteto prostora. Festival dimenzije MetalDays je pri številnih občanih razumljen kot predimenzioniran.

V parku za centralnim poslovnim objektom Sotočja, ki je v času festivalov glavni prireditveni prostor, je tudi v predlaganem konceptu razvoja Sotočja ocenjeno, da lahko sprejme do 5.000 obiskovalcev. Ta lokacija naj bi tudi v bodoče ostala namenjena festivalom in drugim prireditvam, zato je omejitve na dano kapaciteto utemeljena.

Podobno kot za festivalsko sezono 2022 bi bilo tudi za festivalsko sezono 2023 oblikovanje trajno-vzdržnega festivalskega režima na območju Sotočja preuranjeno. Letos začeta gradnja obvoznice v bližini festivalskega prostora bo namreč potekala tudi še v letu 2023. Ker bo moral festivalski model Sotočja nujno slediti širšemu konceptu razvoja Sotočja, tako programsko kot infrastrukturno, bo daljnosežno usmerjanje festivalov na območju Sotočja moč natančneje zastaviti šele, ko bo dolgoročna razvojna vizija Sotočja dogovorjena do izvedbene ravni.

3. PRIČAKOVANI VPLIVI PREDLAGANEGA SKLEPA NA ORGANIZACIJO IN IZVEDBO FESTIVALOV V LETU 2023

Občina Tolmin v postopku za izdajo dovoljenja za posamezen festival, ki ga Upravna enota Tolmin vodi po postopku, določenem s predpisi s področja javnih zbiranj, sodeluje z več dokumenti, ki imajo vpliv na realizacijo predlaganega sklepa:

1. Oddelek za gospodarstvo, negospodarstvo in finance in Zavod za kulturo, šport in mladino Občine Tolmin kot upravljavec površin ob Sotočju v javni rabi (zemljišča s parc. št. 1255 in 1257 k. o. Tolmin) sklepajo najemne pogodbe za oddajo teh parcel za potrebe organizacije in izvedbe festivalov. Pogoj v prvi točki 3. člena predlaganega sklepa zahteva prepoved sklepanja pogodb za oddajo omenjenih zemljišč ob Sotočju za namene izvedbe festivalov, saj se to območje izvzema iz festivalskega prostora. S tem se v letu 2023 omogoča časovno neomejeno javno rabo območja neposredno ob Sotočju vsem obiskovalcem Sotočja, to območje je bilo namreč pri preteklih izvedbah festivalov omejeno le na udeležence festivalov, v letu 2022 pa bo prost dostop sicer mogoč, a le v času dneva (12 ur dnevno).
2. Oddelek za okolje in prostor izdaja dovoljenje za taborjenje v času prireditve. Postopek se vodi skladno z Odlomkom o taborjenju in kampiranju v občini Tolmin (Uradni list RS, št. 105/21). Pogoj v drugi točki 3. člena predlaganega sklepa zahteva izdajo dovoljenj za taborjenje na način, ki bodo omogočala prosto dostopnost do območja Sotočja in do Nemške kostnice ter pietetni odmik od pokopališča v Tolminu dolžine najmanj 50 metrov.
3. Oddelek za okolje in prostor izdaja dovoljenje za zaporo občinskih cest na območju festivala. Pogoj v drugi točki 3. člena predlaganega sklepa se nanaša na tako izvedbo zapore cest, ki bo omogočala časovno neomejen prost dostop do območja Sotočja in do Nemške kostnice vsem, ne samo udeležencem festivalov.
4. Oddelek za okolje in prostor izdaja dovoljenje za začasno čezmerno obremenitev okolja s hrupom, v katerem določi čas začetka in konca uporabe zvočnih naprav. Postopek se vodi skladno z Uredbo o načinu uporabe zvočnih naprav, ki na shodnih in prireditvah povzročajo hrup (Uradni list RS, št. 118/05). Pogoj v tretji točki 3. člena predlaganega sklepa se nanaša na določitev ure zaključka uporabe zvočnih naprav, ki hkrati predstavlja tudi zaključek vsakršnega glasbenega programa na prostem.
5. Oddelek za gospodarstvo, negospodarstvo in finance vodi postopek odmere festivalske takse, v okviru katerega mora organizator festivala predložiti podatek o predvidenem številu obiskovalcev festivala po posameznih dnevih trajanja festivala. V primeru, da bo prijavljeno število obiskovalcev presegló v peti točki 3. člena predlaganega sklepa določeno zgornjo mejo števila obiskovalcev festivala, tj. največ 5.000 obiskovalcev na posamezen festivalski dan, se festivalska taksa ne bo odmerila, s tem pa za organizacijo in izvedbo festivalov ob Sotočju potrebna javna infrastruktura (ceste, kanalizacija, vodovod, poslovni objekt ...) ne bo oddana v uporabo, saj festivalska taksa predstavlja občinsko takso za posebno rabo (*za namen izvedbe festivalov*) javnih površin ter nepremične in premične infrastrukture občinskih javnih služb.

Z v predlaganem sklepu določenimi omejevalnimi pogoji festivalskega dogajanja na območju Sotočja ter izvrševanjem nadzora nad njihovim izvajanjem v praksi s strani medobčinske inšpekcije se poskuša v letu 2023 nadgraditi v letu 2022 privzete napore k nekonfliktnemu sobivanju festivalskega turizma s pričakovanji in interesi širše lokalne skupnosti glede proste dostopnosti in trajnostne javne rabe prostora ob Sotočju.

4. FINANČNE POSLEDICE

Predlagan sklep za proračun Občine Tolmin ne prinaša finančnih posledic.

Tolmin, 20. junija 2022

Pripravila: Janja Bičič,
vodja oddelka za gospodarstvo,
negospodarstvo in finance